



## **Emigració de la Conca de Barberà vers el Camp de Tarragona: Alcover i la Selva en el primer terç del segle XX**

Josep M. Grau i Pujol

## Emigració de la Conca de Barberà vers el Camp de Tarragona: Alcover i la Selva en el primer terç del segle XX

Josep M. **Grau i Pujol**  
cecb@tinet.cat

**Resum:** Estudi dels emigrants de la comarca de la Conca de Barberà a les viles d'Alcover i la Selva del Camp segons el padró d'habitants de l'any 1924, es comenta la cronologia d'arribada, les edats, professions i la integració a cada lloc a través del matrimoni. També es fa referència a Constantí.

**Paraules clau:** Demografia, migracions, Conca de Barberà.

Una gran part de la davallada demogràfica que experimentà la Conca de Barberà a partir de la crisi de la fil·loxera de final del segle XIX es deu al factor migratori, que a la vegada provocà un envelliment de la població i una reducció de la natalitat, segons Josep Iglésies, la Conca estricta que vivia del conreu de la vinya, el 1887 tenia 23.048 habitants i el 1920 s'havia reduït a 19.223, en canvi la Baixa Segarra suportà millor la crisi agrària gràcies a la seva especialització cerealística, així aquesta en les mateixes dates només davallà de 6.781 habitants a 6.675<sup>1</sup>. Hom sol creure que les principals destinacions dels conquencs foren les ciutats industrialitzades de l'àrea de Barcelona i del Camp de Tarragona, fet que s'ha constatat en diversos estudis, amb aquest pretenem ampliar la visió geogràfica migratòria. Les viles mitjanes agràries també van atraure als conquencs, especialment les més ben comunicades per ferrocarril. En el present article ens centrem en Alcover, Constantí i la Selva del Camp, tot i la proximitat entre elles, la primera estava sota l'òrbita i influència de Valls, la segona de Tarragona, i la tercera de Reus, les seves capitals de partit judicial. A nivell econòmic destaquem la crisi de la I Guerra Mundial (1914-1918) que provocarà un augment de preus dels productes de consum i un seguit de vagues<sup>2</sup>, i pel que fa a la sanitat les epidèmies del còlera de 1911, i de grip de 1918. Una de les diferències entre la Conca i el Camp és el clima, molt més dur a la primera (amb glaçades continues a l'hivern) i més suau en el darrer cas, fet que permet el conreu del garrofer. Al Camp de Tarragona l'agricultura s'havia intensificat amb els pous d'aigua que permetien regar, malgrat la concentració de la població en els nuclis urbans, també existien masos disseminats pels termes, que necessitaven masovers i jornalers.

Gràcies a un cens de pobres de Reus de l'any 1906, hem constatat que un 20 % dels caps de casa sense recursos que hi residien, eren de la Conca de Barberà (vint-i-set), la majoria eren pagesos o peons, amb presència d'alguns artesans (forners i sabaters), la xifra era molt similar als originaris del Priorat, un 19,2%, que correspon en xifres absolutes a 26 persones, la major part provenien del Camp de Tarragona (38,5 %) i a més distància de les Terres de l'Ebre (15,5 %). Una altra estadística dels interns de la Casa de la Caritat de Reus de l'any 1918, ens informa que dels 48 infants sense família i vells allotjats, vuit eren conquencs (16 %) percentatge similar als nascuts a les Garrigues. Són persones que han de recórrer a l'ajut institucional per a poder subsistir<sup>3</sup>.

El nostre estudi es basa en el buidatge dels emigrants nascuts a la Conca de Barberà registrats en els padrons d'habitants de 1924 d'Alcover, Constantí i la Selva del Camp, conservats en els respectius arxius municipals

El d'Alcover és el que registra més conquencs, un total de 74, amb una xifra molt similar de dones (53 %) i homes (47 %). Dos termes municipals aporten el 58 % del contingent total, Montblanc i els seus agregats i Rojals, (recordem que aleshores era un ajuntament independent), precisament la proximitat d'Alcover a les Muntanyes de Prades afavorirà les relacions econòmiques i humanes<sup>4</sup>; de la resta de poblacions conquenques destaquen Vilaverd, Vallclara i Vimbodí, la majoria comunicades pel ferrocarril de la línia Lleida-Reus.

### **Origen dels emigrants de la Conca de Barberà residents a Alcover, segons el padró de 1924**

#### *Conca Estricta (72)*

-Barberà de la Conca:	1
-Blancafert:	1
-L'Espluga de Francolí:	3
-Montblanc:	18
-La Guàrdia dels Prats:	1
-Lilla:	2
-Prenafeta:	2
(Total terme de Montblanc: 23)	
-Pira:	1
-Rojals:	20
-Sarral:	2
Montbrió de la Marca:	1
-Vallclara:	7
-Vilaverd:	8
-Vimbodí:	5

#### *Baixa Segarra (2)*

-Santa Coloma de Queralt:	2
Total: 74 (39 dones i 35 homes)	

Constantí, esdevindrà la tercera vila en volum d'emigrants de la Conca dins el nostre estudi, l'equilibri per sexes es manté, ara bé, el pes de cada municipi és diferent, en aquesta ocasió el primer en xifres absolutes és l'Espluga de Francolí<sup>5</sup>, el segueix Solivella, la resta de pobles únicament tenen un o dos representants<sup>6</sup>.

### **Origen dels emigrants de la Conca de Barberà residents a Constantí segons el padró de 1924**

#### *Conca Estricta (25)*

Blancafort:	1
-L'Espluga de Francolí:	10
-Montblanc:	2
-Pira:	2
-Rojals:	1
-Solivella:	5
-Vilanova de Prades:	2
-Vilaverd:	1
-Vimbodí:	1

#### *Baixa Segarra (1)*

-Santa Coloma de Queralt:	1
---------------------------	---

Total: 26: (14 dones i 12 homes).

Font: Arxiu Municipal de Constantí, Fons Municipal, Padró de 1924, sig. 1.212.

El darrer padró analitzat correspon a la vila camptarragonina de la Selva del Camp, que en total aplega a 54 conquncs, on sobresurten les dones (55,5 %) davant els homes (44,5 %).

Els pobles de la Conca de Barberà connectats per ferrocarril són els que més afluixen a la Selva, per ordre numèric hi ha Vimbodí, l'Espluga de Francolí, Vilaverd i Montblanc, trenquen aquesta dinàmica Rauric i Pira. Si ens fixem en el gènere dels nouvinguts, guanya el femení (55,5%) per sobre el masculí (44,5 %).

### **Origen dels emigrants de la Conca de Barberà residents a la Selva del Camp segons el padró de 1924**

#### *Conca estricta (43)*

-L'Espluga de Francolí:	7
-Montblanc:	5
-Ollers:	2
-Pira:	5
-Rojals:	2
-Sarral:	1
-Senan:	2
-Vilanova de Prades:	1
-Vilaverd:	7
-Vimbodí:	11

*Baixa Segarra (11)*

-Aguiló:	1
-Belltall:	1
-Passanant:	1
-Rauric:	8
Total comarca:	54 (30 dones i 24 homes).

Aquestes viles del Camp de Tarragona no sempre esdevenien el lloc definitiu de residència, era habitual que les parelles es traslladessin a ciutats properes (Tarragona, Reus o Valls) tal com hem documentat en el cas de Reus<sup>7</sup>.

Per constatar el pes de la immigració en la davallada demogràfica dels pobles podem comparar la seva evolució a través dels censos més immediats al de 1924, tret de dues viles (Santa Coloma i l'Espluga) la resta presenten un balanç negatiu.

*Evolució dels habitants de les poblacions de la Conca de Barberà entre els anys 1920-1930*

-Barberà de la Conca:	-75
-Blancafort:	-146
-L'Espluga de Francolí:	+51
-Montblanc:	-135
-Pira:	-19
-Rojals:	-93
-Santa Coloma de Queralt:	+250
-Sarral:	-36
-Montbrió de la Marca:	-20
-Vallclara:	-37
-Vilaverd:	-27
-Vimbodí:	-85

Font: Josep Iglésies Fort, «La Població de la Conca de Barberà», *op. cit.* (Veure nota 1).

Una altra dada que aporta el padró municipal d'habitants és l'edat de vinguda dels emigrants, una de les característiques comunes és la seva juvenesa, a Alcover el 1924 una tercera part dels conguencs nouvinguts tenia menys de vint anys, la majoria havien arribat amb els seus pares, per altra banda un 77% estaven en edat laboral, marxava mà d'obra sobrera i que s'ocuparia en l'economia local.

*Edat d'arribada dels emigrants de la Conca de Barberà a Alcover segons el padró de 1924*

-0-5:	6
-6-10:	2
-11-15:	9
-16-20:	10

-21-25:	12
-26-30:	11
-31-35:	3
-36-40:	7
-41-45:	4
-46-50:	3
-51-55:	1
-56-60:	4
-61-65:	1
-No consta:	1
Total:	74

En el cas de la Selva del Camp les edats dels conguencs presenten més joventut, així un 48 % tenen entre zero i vint anys, i no n'hi ha cap de més de seixanta.

*Edat d'arribada dels emigrants de la Conca de Barberà a la Selva del Camp segons el padró de 1924*

-0-5:	9
-6-10:	8
-11-15:	5
-16-20:	4
-21-25:	4
-26-30:	9
-31-35:	4
-36-40:	3
-41-45:	2
-46-50:	2
-51-55:	2
-56-60:	2
Total:	54

En relació a la periodització de l'arribada dels emigrants, trobem dues grans etapes, la primera els anys immediats a l'entrada de la fil-loxera a la Conca i la crisi de 1898, que suposà un 36,5% del total dels conguencs a Alcover, que podem considerar ja establerts, la segona és en els anys propers a la redacció del padró d'habitants, amb un 47% del total, amb un caràcter potser més temporal de la residència, que coincideix amb la fi de la I Guerra Mundial.

*Cronologia de l'arribada dels emigrants de la Conca de Barberà a Alcover segons el padró de 1924*

-Abans de 1889:	6
-1890-1895:	4
-1896-1913:	23



Pagès de Vilanova de Prades  
amb barretina. (Arxiu Carme  
Vilalta)



Carrer de Vilanova  
de Prades.  
(Arxiu Carme Vilalta)

-1914-1918:	6
-1919-1922:	26
-1923-1924:	9
Total:	74

Les característiques de la Selva del Camp pel que respecta a la vinguda dels emigrants són similars a les d'Alcover, fins i tot més equilibrades, amb un 31% per cadascun dels dos períodes esmentats anteriorment.

*Anys d'arribada dels emigrants de la Conca de Barberà a la Selva del Camp segons el padró de 1924*

-Abans de 1889:	5
-1890-1895:	3
-1896-1913:	17
-1914-1918:	3
-1919-1922:	9
-1923-1924:	17
Total:	54

L'ocupació laboral dels emigrants és un element també a considerar, ens permet conèixer el perfil dels que marxen de la Conca per cercar noves oportunitats al Camp de Tarragona. Dels que hi consta l'ofici, a Alcover un 72 % es dediquen a l'agricultura, sector predominant a la comarca d'origen, un 9 % s'integren en el secundari, concretament hi ha un espardenyner de Sarral, un ferrer de Montblanc i un peó caminer de Lilla, la resta (19 %) pertany al terciari, en aquest grup apareixen dues propietàries de Montblanc, un farmacèutic de Santa Coloma de Queralt, un ferroviari de Vilaverd, un carreter i una minyona, els tres darrers de Vilaverd.

*Distribució professional dels emigrants de la Conca de Barberà a Alcover el 1924*

<i>Sector Primari (23)</i>	
-Pagès:	23
<i>Sector Secundari (3)</i>	
-Ferrer:	1
-Espardenyer:	1
-Peó caminer:	1
<i>Sector Terciari (6)</i>	
-Farmacèutic:	1
-Propietari:	2
Carreter:	1
-Ferroviari:	1
-Minyona:	1

En el cas de la Selva del Camp el pes de la pagesia i ramaderia en els emigrants conques és més fort que a Alcover, amb un 85 % del total,



el sector secundari és inexistent i el terciari sols ocupava el 15 %, amb un prevere de Montblanc, un traginer de Vimbodí i una minyona de Vilanova de Prades.

*Distribució professional dels emigrants de la Conca de Barberà a la Selva del Camp el 1924*

*Sector Primari (17)*

-Pagès: 14

-Pastor: 3

*Sector Terciari (3)*

-Prevere: 1

-Minyona: 1

-Traginer: 1

Referent a Constantí els resultats són diferents, encara que la mostra de població activa emigrant és menor, així més de la meitat s'orienta al sector terciari i un 36 % al primari.

Per entendre la integració de les dones a la vila d'acollida, la professió dels esposos és un bon indicador, seguint la tendència de les economies d'origen i de destinació, un 68 % dels marits de les conques són pagesos, un 21 % s'engloben al sector terciari i un 10 % en el sector secundari, en els dos darrers grups, la naturalesa dels cònjugus en la seva majoria són alcoverencs, solament un carreter i un ferroviari han nascut a Vilaverd.

*Oficis dels esposos de les emigrants de la Conca de Barberà a Alcover el 1924*

*Sector Primari (13)*

-Pagès: 13

*Sector Secundari (2)*

-Espardenyer: 1

-Paleta: 1

*Sector Terciari (4)*

-Propietari: 1

-Comerciant: 1

-Carreter: 1

-Ferroviari: 1

De la mateixa manera que Alcover, les emigrants la Selva segueixen el mateix patró de casar-se amb pagesos i pastors (79 %), sols un 21 % ho fan amb homes del sector serveis (transport i seguretat).

*Oficis dels esposos de les emigrants de la Conca de Barberà a la Selva del Camp el 1924*

*Sector Primari (11)*

-Pagès: 9

-Pastor:	2
<i>Sector Terciari (3)</i>	
-Guàrdia Civil:	1
-Recader:	1
-Traginer:	1

Les dones podien venir en companyia dels pares, i gradualment entrar en la societat, senyals d'aquesta inserció eren el treball i el casament, en el cas de les minyones vindrien soles en caràcter temporal, si bé en ocasions es podien arrelar. Un 52 % de les emigrants es maridarien amb alcoverencs, un 28 % amb homes de les Muntanyes de Prades, i la resta amb altres conguencs.

*Poblacions d'origen dels esposos de les dones emigrants de la Conca de Barberà a Alcover el 1924*

<i>El Camp de Tarragona (12)</i>	
-Alcover:	11
-La Selva del Camp:	1
<i>Muntanyes de Prades (6)</i>	
-Mont-ral:	2
-Rojals:	3
-Valleclara:	1
<i>La Conca de Barberà (3)</i>	
-Montblanc:	1
-Vilaverd:	2
Total:	21

Un dels conreus principals de la Selva era l'avellaner, en l'època de la collita necessitava abudant mà d'obra femenina, les populars plegadores, les quals participaven en acabar la feina en els balls locals, un escenari ideal per congeniar i iniciar un prometatge amb fadrins.

Com Alcover, a la Selva trobem un equilibri entre casaments de solters de la pròpia parròquia com amb forasters (50 %), si bé no hi cap originari de les Muntanyes de Prades, però sí de la mateixa Conca i de la resta del Camp de Tarragona.

*Poblacions d'origen dels esposos de les dones emigrants de la Conca de Barberà a la Selva del Camp el 1924*

<i>El Camp de Tarragona (8)</i>	
-Riudoms:	1
-La Selva del Camp:	7
<i>La Conca de Barberà (8)</i>	
-L'Espluga de Francolí:	1
-Pira:	1

-Rauric:	2
-Vilaverd:	2
-Vimbodí:	2
Total:	16

Més de la meitat de les conques casades que l'any 1924 residien a Alcover ho havien fet amb homes de l'Alt Camp, en especial el mateix Alcover, la resta o bé provenien de les Muntanyes de Prades, de la Conca i fins i tot un de l'Urgell.

*Poblacions d'origen de les mullers dels homes emigrants de la Conca de Barberà a Alcover el 1924*

<i>El Camp de Tarragona (11)</i>	
-Alcover:	9
-Picamoixons:	1
-Valls:	1
<i>Muntanyes de Prades (4)</i>	
-La Riba:	1
-Rojals:	2
-Vallclara:	1
<i>La Conca de Barberà (4)</i>	
-Montblanc:	2
-Vilaverd:	2
<i>L'Urgell (1)</i>	
-Agramunt:	1
Total:	20

A la Selva les esposes dels conques emigrats en la seva majoria eren de la mateixa comarca d'origen (47 %), les nascudes al Camp de Tarragona representen un 33 %, de fora de Catalunya hi ha una aragonesa. Trobem a sis parelles que els dos membres són nascuts al mateix poble de la Conca (l'Espluga de Francolí, Pira, Rauric, Vilaverd i Vimbodí).

*Poblacions d'origen de les mullers dels homes emigrants de la Conca de Barberà a la Selva del Camp el 1924*

<i>El Camp de Tarragona (5)</i>	
-Alcover:	1
-La Selva del Camp:	4
<i>La Conca de Barberà (7)</i>	
-Aguiló:	1
-L'Espluga de Francolí:	1
-Pira:	1
-Rauric:	1
-Vilaverd:	1
-Vimbodí:	2

*Muntanyes de Prades (2)*

-Arbolí: 1

-Rojals: 1

*Aragó (1)*

-Osca: 1

Total: 15

El seguiment dels llocs on neixen els fills dels emigrants són indicatius dels itineraris de les famílies, si bé també tenen relació amb l'origen dels cònjuges, i cal recordar que en una economia pagesa tots els membres de la unitat familiar treballaven.

*Poblacions de naixement dels fills dels emigrants de la Conca de Barberà que residien a Alcover segons el padró de 1924*

*El Camp de Tarragona (7)*

-Alcover: 5

-La Selva del Camp: 1

-Vila-seca: 1

*La Conca de Barberà (4)*

-Montblanc: 3

-Prenafeta: 1

*Muntanyes de Prades (4)*

-Rojals: 3

-Valleclara: 1

*Les Garrigues (1)*

-Les Borges Blanques: 1

Observació: En l'estadística, quan un matrimoni té més d'un fill en un mateix poble sols hem comptabilitzat un fill per localitat, sempre i quan convisquin junts.

Atenent que moltes parelles emigren juntes, els fills marxen amb els pares, és el que s'anomena migració captiva.

*Poblacions de naixement dels fills dels emigrants de la Conca de Barberà que residien a la Selva del Camp segons el padró de 1924*

*El Camp de Tarragona*

-La Selva del Camp: 3

*Muntanyes de Prades*

-L'Albiol: 1

*La Conca de Barberà*

-L'Espluga de Francolí: 2

-Pira: 1

-Rauric: 2

-Vilaverd: 1

-Vimbodí: 3

Observació: En l'estadística, quan un matrimoni té més d'un fill en un mateix poble sols hem comptabilitzar un fill per localitat sempre i quan visquin junts.

Finalment, a tall de mostra, adjuntem els emigrants de les Garrigues a la Selva del Camp l'any 1924, en total són 14, dels quals onze són dones, (prop del 80 %), d'aquestes, quatre es dediquen al servei domèstic, de la minoria masculina, hi ha un propietari, un prevere i un sabater.

La investigació de les migracions a la Conca de Barberà, creiem que ha de merèixer més atenció des dels llocs de destinació, les fonts documentals ofereixen moltes possibilitats, a la vegada que poden permetre recuperar els llaços familiars i donar a conèixer històries personals.

### Notes:

1. «La població de la Conca de Barberà a través de la història», *VIII Assemblea Intercomarcal d'Estudiosos Montblanc 1966*, Granollers, 1967, p. 75-94. Sobre les conseqüències de la crisi vitícola a la comarca, una de les darreres millors investigacions l'ha realitzat Ricard Garcia Orallo, «La crisi agrària del segle XIX a Montblanc i la Conca de Barberà: endeutament fiscal i desposseïció pagesa», *Aplec de Treballs* (Montblanc), 30 (2012), p. 135-156.
2. Per Alcover és recomanable l'article de Jaume Camps Girona, «Alcover i les vagues de 1918», *Butlletí del Centre d'Estudis Alcoverencs* (Alcover), 114 (2007), p. 61-77.
3. «Marginalitat i immigració a Reus segons el cens de 1906», *Butlletí del Centre d'Estudis Alcoverencs* (Alcover), 117 (2010), p. 73-95.
4. Per a l'anàlisi detallat dels rojalencs a Alcover l'any 1924 vegeu el nostre article, «Emigrants de Rojals a Alcover (1924), publicat a la revista *El Foradot* (Montblanc), 79 (juliol-agost 2013), p. 22-24, disponible a la biblioteca digital de tinet. Sobre la baixada demogràfica de Rojals també és bàsica la investigació de Roser Puig Tàrrach, «Despoblament de Rojals: segles XIX-XX», *Actes de les Primeres Jornades sobre el Bosc de Poblet*, l'Espluga de Francolí, 2004, p.347-387.
5. A l'Espluga, la historiadora Roser Puig i Tàrrach, documenta un important fluxe migratori vers Tarragona, especialment femení en relació al seu balneari i els contactes que moltes noies establien amb estiuejants per a treballar de minyones, «L'èxode rural i la fil-loxera: De l'Espluga de Francolí a Tarragona, 1905", *Recull Miquel Melendres Rué*, Tarragona, 1995, p.115-136.
6. La relació nominal dels conquencs a Constantí es pot consultar en el nostre treball, «Emigració de les Muntanyes de Prades a Constantí i la Selva del Camp en la primera meitat del segle XX», *Estudis de Constantí* (Constantí), 28 (2012), p.127-153, per la qual cosa i per motius d'espai, no hem considerat oportú tornar a repetir els seus noms i cognoms en l'apèndix documental, ni els comentaris de les dades obtingudes.
7. L'any 1930 hem localitzat diferents emigrants de la Conca a la ciutat de Reus en companyia dels seus cònjuges alcoverencs, «El moviment migratori d'Alcover vers Reus segons el padró de 1930", *Butlletí del Centre d'Estudis Alcoverencs* (Alcover), 112 (2005), p.31-51.

## Apèndix

### 1. Emigrants de la Conca de Barberà a Alcover segons el padró d'habitants (1924)

#### Barberà de la Conca

-Ramon Calbet Casamitjana, pagès, n. 1880, ea.18 (1898), casat amb una alcoverenca (Dolors Fortuny).

#### Blancafert

-Isidre Elies Albi, pagès, n.1886, ea. 28 (1914), casat amb una alcoverenca (Concepció Domingo).

#### L'Espluga de Francolí

-Dolors Bernat Ferran, ea, 38 (1923), casada amb un pagès selvatà (Joan Vidal), tenen tres fills nats a la Selva del Camp (1909, 1912 i 1914)

-Teresa Cots Salvador, n. 1873, ea. 24 (1897), casada amb un pagès alcoverenc (Joan Molner).

-Teresa Sesplugues Artau, n. 1850, ea. 12 (1862), conviu amb un fill nat a Alcover (Josep Albaiges).

#### Montblanc

-Francesca Alfonso Pedrol, propietària, v. n. 1862, ea. 20 (1882).

-Teresa Cendra Roig, n. 1896, ea. 24 (1920), casada amb un pagès alcoverenc (Joan Garcia Alomar).

-Teresa Cortiella Pinyol, n. 1891, ea.23 (1914), conviu amb la seva mare vídua, de Vilaverd (A.P.G.).

-Maria Cortiella Pinyol, n. 1911, ea. 3 (1914), germana de l'anterior.

-Mariana Francesc Anglès, n. 1887, ea. 20 (1907) , casada amb un propietari alcoverenc (Francesc Robert Català).

-Maria Francesc Rosselló, n. 1895, ea. 13 (1908), casada amb un espadenyer alcoverenc (Gaspar Bosc).

-Ramon Francesc Rosselló, ferrer, n. 1882, ea. 20 (1902), casat amb una alcoverenca (Concepció Barberà), a Alcover tenen un fill que segueix l'ofici patern.

-Ramon Guillem Mateu, pagès, n. 1876, ea. 14 (1890), casat amb una alcoverenca (Dolors Espanyol).

-Margarida Gassol Andreu, propietària, v. n. 1868, ea. 41 (1909).

-Teclà Òdena Vilalta, n. 1873, ea. 51 (1924), casada amb un pagès de Rojals (Joan Pàmies).

-Rosa Pàmies Òdena, n. 1915, ea. 8 (1923), filla de l'anterior.

-Pere Porta Vidal, pagès, n. 1873, ea. 49 (1922).

-Rosa Cartanyà, n. 1888, ea. 37 (1922), muller de l'anterior.

-Pere Porta Cartanyà, n. 1909, ea. 13 (1922), fill de l'anterior.

-Ramon Porta Cartanyà, n.1911, ea. 11 (1922), germà de l'anterior.

-Macià Porta Cartanyà, n. 1914, ea. 8 (1922), germà de l'anterior.

-Josep Sanahuja Ferriol, pagès, n. 1894, ea. 30 (1924), casat amb una alcoverenca (Josepa Abelló).

-Rosa Sanahuja Ferriol, n. 1888, ea. 22 (1910), casada amb un pagès alcoverenc (Jaume Ral).

#### La Guàrdia dels Prats

-Carme Lafebre Iborra, n.1895, ea. 27 (1922), casada amb un pagès alcoverenc (Josep M. Tell).

#### Lilla

-Teresa Bover Llobet, n. 1852, ea. 28 (1880), conviu amb un fill pagès nat a Alcover.

-Josep Cortés Rosic, peó caminer, n. 1866, ea. 25 (1891), casat amb l'alcoverenca Paula Solanes.

#### Prenafeta

-Josep Giró Fortuny, pagès, v. n. 1859, ea. 43 (1902).

-Caterina Giró Garriga, n. 1891, ea. 11 (1902), filla de l'anterior.

#### Pira

-Antoni Bonastre Obrador, pagès, n. 1886, ea. 14 (1900), casat amb una alcoverenca (Maria Madurell).

#### Rojals

-Josep Andreu Òdena, pagès, n. 1898, ea. 17 (1915), casat amb una alcoverenca (Carme Malapeira).

-Antoni Dulcet Òdena, pagès, n. 1864, ea. 46 (1910).

-Julita Serra Fort, n. 1863, ea. 47 (1910), muller de l'anterior.

-Antoni Dulcet Serra, pagès, n. 1887, ea. 23 (1910), fill de l'anterior.

-Josep Dulcet Serra, pagès, n. 1899, ea. 11 (1910), germà de l'anterior.

-Joan Dulcet Serra, pagès, n. 1898, ea. 12 (1910).

-Josep Escoter Moix, pagès, n. 1888, ea. 30 (1918), casat amb una vallenca (Josepa Crusells).

-Carme Òdena Besora, n. 1897, ea. 24 (1921), casada amb un pagès Alcoverenc (Joan Huguet).

-Antònia Òdena Besora, n. 1896, ea. 26 (1922), la seva mare era una vídua, de Capafonts.

-Rosa Òdena Besora, n. 1899, ea. 23 (1922), germana de l'anterior.

-Trinitat Òdena Besora, n. 1902, ea. 20 (1922), germana de l'anterior.

-Josep Pàmies Fort, pagès, n. 1870, ea. 37 (1907), casat amb una dona de Picamoixons (Rosa Català).

-Joan Pàmies Fort, pagès, n. 1864, ea. 59 (1923), casat amb una dona de Montblanc (Tecla Òdena Vilalta).

-Antoni Pàmies Òdena, pagès, n. 1901, ea. 22 (1923), fill de l'anterior.

-Maria Pàmies Pere, n. 1876, ea. 43 (1919), casada amb un pagès de Mont-ral (Josep Oller A.).

-Maria Pàmies Robert, n. 1888, ea. 36 (1915), casada amb un pagès de Mont-ral (Josep Cavaller C.).

Rosalia Nogués Òdena, v. n. 1886, ea. 22 (1908), conviu amb dos fills alcoverencs.

-Joan Serra Pere, v. pagès, n. 1863, ea. 59 (1922).

-Maria Serra Fort Fort, n. 1882, ea. 40 (1922), filla de l'anterior.

-Josep Masdéu Vallverdú, pagès, n. 1882, ea. 40 (1922), marit de l'anterior.

-Josep Vallverdú Balanyà, pagès, n. 1878, ea. 25 (1903), casat amb una alcoverenca (Rosa Magraner Cavaller).

- Sebastià Vallverdú Dolcet, mosso pagès, n. 1905, ea. 19 (1924).
- Jaume Ventura Expósito, ea. 35 (1895), casat amb una dona de la Riba (E.R.O.).

### **Santa Coloma de Queralt**

- Dolors Forn Brufau, n. 1865, ea. 21 (1886), casada amb un paleta alcoverenc (Josep Tombes).
- Joan Tomàs Serra, farmacèutic, n. 1877, ea. 32 (1909), casat amb Rosa París.

### **Sarral**

- Antònia Alsina Mateu, n. 1871, ea. 19 (1890), casada amb un pagès alcoverenc (Francesc Domingo Papiol).
- Joan Mateu Balcells, espartenyer, n.1859, ea. 41 (1900), casat amb una llevadora d'Agramunt (Maria Ferrer).  
Montbrió de la Marca
- Antònia Vila Vives, v. n. 1855, ea. 64 (1919).

### **Vallclara**

- Joan Boquer Ferrer, pagès, n. 1889, ea. 30 (1919).
- Maria Fleix Balcells, n. 1891, ea. 28 (1919), muller de l'anterior.
- Salomita Boquer Fleix, n. 1918, ea. 1 (1919), filla de l'anterior.
- Ramon Boquer Bultó, pagès, n. 1862, ea. 58 (1920), pare del primer (casat amb Josepa Ferrer, del Vilosell).
- Magí Fleix Balcells, pagès, n. 1897, ea. 25 (1922).
- Teresa Fleix Balcells, s. n. 1902, ea. 20 (1922), germana de l'anterior.
- Marina Balcells Espelt, n. 1864, ea. 58 (1922), mare dels anteriors.

### **Vilaverd**

- Rosa Cortiella Oller, n.1865, ea. 20 (1885), casada amb un alcoverenc dedicat al comerç (Joan Isern).
- Maria Miró Camell, n. 1865, ea. 20 (1885), casada amb un pagès alcoverenc (Josep Llombart).
- Antoni Òdena Rossell, carreter, n. 1893, ea. 27 (1920).
- Victòria Cartanyà, n. 1892, ea. 28 (1920), muller de l'anterior.
- Antònia Piñol Garlandi, v. 1877, té dues filles nascudes a Montblanc.
- Ramon Soler Moster, ferroviari, n. 1878, ea. 33 (1911)
- Dolors Cartanyà Pàmies, n. 1884, ea. 27 (1911), muller de l'anterior. El primer fill el tenen a les Borges Blanques (Ramon, 1907), el segon a Vila-seca (Antoni, 1910) i la resta a Alcover.
- Francesca Vilà Andreu, n. 1895, ea. 29 (1924), minyona (?), vivia a casa d'un metge natural de Barcelona.

### **Vimbodí**

- Maria Boyó Maré, v. n. 1873, ea. 38 (1911).
- Mercedes Sarmiento Delgado, n. 1915, ea. 5 (1920), filla d'un sergent de la Guàrdia Civil de Màlaga.
- Teresa Sarmiento Delgado, n. 1917, ea. 3 (1920), germana de l'anterior.
- Luis Sarmiento Delgado, n. 1920, ea. 0 (1920), germà de l'anterior.
- Antonio Sarmiento Delgado, n. 1922, ea. 0 (1920), germà de l'anterior.



Abreviatures: v. vídua, vidu; n. nascut; ea. edat d'arribada a Alcover, (entre parèntesi hi consta l'any de naixement).

Font: Arxiu Municipal Alcover, Fons Municipal, Padró habitants 1924, sig. 303/10.

## 2. Emigrants de la Conca de Barberà a la Selva del Camp segons el padró d'habitants (1924)

### *Conca Estricta*

#### L'Espluga de Francolí

- Magí Bernat Espigó, pagès, n. 1858, ea. 42 (1900).
- Dolors Roig Fort, n. 1861, ea. 39 (1900), muller de l'anterior.
- Ermenegild Bernat Roig, pagès, n. 1890, ea. 10 (1900), fill de l'anterior. Estava casat amb una dona de l'Arbolí.
- Eliseu Borrell Gassió, pagès, n. 1897, ea.15 (1912), casat amb una selvatana (Àngela Balcells Damià).
- Ramon Fort Ferran, pagès, n. 1869, ea. 38 (1907), casat amb una dona selvatana (Rosa Llaurador).
- Ramon Fort Rius, pagès, s. n. 1896, ea. 11 (1907), fill de l'anterior.
- Rosa Saumell Civit, n. 1899, ea. 23 a. (1922), casada amb un recader de la Selva (Andreu Balcells Damià).

#### Montblanc

- Teresa Estradé Grinyó, n. 1876, ea. 18 (1894), casada amb un pagès de la Selva (Francesc Girona).
- Josep Miró Borràs, rector, s. n. 1850, ea. 55 (1905). A casa seva hi serveix una minyona de Vila-seca.
- Antònia Rosselló Sants, n. 1890, ea. 33 (1923), casada amb un traginer selvatà (Josep M. Prats Barrufet).
- Magí Santjoan Veciana, pagès, n. 1862, ea. 0 (1862), casat amb una selvatana (Maria Vallverdú Llombart). Els seus fills nats a la Selva són pagesos.
- Maria Sensaric Andreu, n. 1892, ea. 28 (1920), casada amb un pagès de Riudoms (Telesfor Recasens Amat). Arriben a la Selva junts.

#### Ollers

- Teresa Balcells Balcells, v. n. 1852, ea. 24 (1876).
- Josepa Balcells Civit, n. 1879, ea. 27 (1906), casada amb un pagès selvatà (Josep Gavaldà).

#### Pira

- Ignasi Bonastre Obrador, pagès, n. 1881, ea. 43 (1924).
- Dolors Amorós Amill, n. 1887, ea. 37 (1924), muller de l'anterior.
- Maria Bonastre Amorós, s. n. 1914, ea. 10 (1924), filla de l'anterior. La família sols feia un mes que residia a la Selva en el moment de la confecció del padró.
- Josep Puig Vilà, pagès, n. 1886, ea. 3 (1889), casat amb la selvatana Marina Masdéu Masdéu. A la Selva tenen quatre fills (1910-1923).
- Teresa Vila Roig, v. n. 1860, ea. 32 (1892). Conviu amb una filla nascuda a la Selva.

#### Rojals

- Antònia Dolcet Escoter, n. 1896, ea. 27 (1923), casada amb un pastor de Vilaverd.

-Pere Vallverdú Prats, pagès, v. n. 1843, ea. 20 (1863), conviu amb un fill pagès (Josep V. Balcells).

#### Sarral

-Teresa Padreny Anguera, n. 1881, ea. 28 (1909), casada amb el pagès selvatà Josep Roig Cocs. A la Selva tenen tres fills (1915-1921).

#### Senan

-Maria Vallès Vallverdú, n. 1869, ea. 51 (1920), casada amb un guàrdia civil (Narciso Caracuel Caballero. Arriben plegats.

-Raimunda Vallverdú Vallverdú, n. 1896, ea. 11 (1907), casada amb un pagès de la Selva (Ramon Baiget Masdèu). Tenen tres fills nascuts a l'Albiol entre 1909 i 1912.

#### Vilanova de Prades

-Celestina Gil Aixalà, minyona, s. n. 1906 (1924), ea. 18 a. Treballava al Col·legi de Sant Rafael.

-Domènec Miró Canyelles, pagès, n. 1889, ea. 31 (1920), casat amb una selvatana (Antònia Fort).

#### Vilaverd

-Pere Cortiella Oller, pagès, n. 1882, ea. 34 (1916), casat amb una alcoverenca (Francesca Claver).

-Mariana Sants Andreu, s. n. 1907, ea. 9 (1916). Parenta de l'anterior.

-Joan Dolcet Buldó, pastor, n. 1894, ea. 29 (1923), casat amb una dona de Rojals (Antònia Dolcet Escoter. Arriben junts. Tenen un fill nat a Vimbodí (Amadeu Dolcet Dolcet).

-Joan Sants Penedès, n. 1880, ea. 30 (1910). Casat.

-Mariana Andreu Torrell, n. 1888, ea. 22 (1910), muller de l'anterior.

-Júlia Sants Andreu, n. 1906, ea. 4 (1910), filla del matrimoni anterior.

-Emili Sants Andreu, n. 1910, ea. 0 (1910), pastor, germà de l'anterior.

#### Vimbodí

-Francesc Borrell Albés, pagès, n. 1861, ea. 49 (1910).

-Josepa Gassió Amigó, n. 1863, ea. 47 (1910), muller de l'anterior.

-Salvador Borrell Gassió, tragner, n. 1897, ea. 13 (1910), fill de l'anterior. Estava casat amb una dona d'Osca.

-Amadeu Dolcet Dolcet, n. 1921, ea. 2 (1923), el seu pare era de Vilaverd i la seva mare de Rojals.

-Josep Pere Serra, pastor, n. 1894, ea. 28 (1922).

-Carme Andreu Vendrell, n. 1894, ea. 28 (1922), muller de l'anterior.

-Josep Pere Andreu, s. n. 1914, ea. 8 (1922), fill de l'anterior.

-Dolors Pere Andreu, s. n. 1916, ea. 6 (1922), germana de l'anterior.

-Joan Pere Andreu, s. n. 1919, ea. 3 (1922), germà de l'anterior.

-Maria Pere Andreu, s. n. 1922, ea. 0 (1922), germana de l'anterior.

-Maria Saltó Casases, v. n. 1849, ea. 22 (1871). Conviu amb un nebot d'ofici baster (Josep M. Sumalla Saltó).

#### Baixa Segarra

##### Aguiló

-Vicenta Martí Llorenç, n. 1864, ea. 59 (1923), casada amb un home de Rauric.

##### Bell tall

-Àngela Berenguer Queralt, n. 1891, ea. 15 (1906), casada amb un pagès de la Selva (Antoni Figueres Calero).

**Passanant**

-Maria Grau Gassull, s. n. 1906, ea. 10 (1916). Era la filla d'un mestre nascut a l'Aleixar.

**Rauric**

-Joaquim Querol Ponts, pagès, n. 1864, ea. 59 (1923), casat amb una dona d'Aguiló.

-Francesc Querol Martí, pagès, s. n. 1906, ea. 17 (1923), fill de l'anterior.

-Josep Querol Martí, pagès, n. 1888, ea. 35 (1923), germà de l'anterior.

-Francesca Balcells Ibáñez, n. 1894, ea. 29 (1923), muller de l'anterior.

-Joaquim Querol Balcells, n. 1914, s. ea. 9 (1923), fill de l'anterior.

-Cecília Querol Balcells, s. n. 1916, s. ea. 6 (1923), germana de l'anterior.

-Vicenta Querol Balcells, s. n. 1920, ea. 3 (1923), germana de l'anterior.

-Montserrat Querol Balcells, s. n. 1924, ea. 1 (1923), germana de l'anterior.

Abreviatures: v. vídua, vidu; n. nascut; ea. edat d'arribada a la Selva del Camp, (entre parèntesi hi consta l'any de naixement).

Font: Arxiu Municipal de la Selva del Camp, Padró d'habitants de 1924, sig. 4.481.

### **3. Emigrants de les Garrigues a la Selva del Camp segons el padró d'habitants (1924)**

**L'Albi**

-Dolors Conillera Baiges, n. 1900, minyona, ea. 24 (1924). Vivia a casa d'un metge de Castelló de la Plana.

-Carme Feliu Antó, n. 1850, ea. 29 (1879), casada amb un pastor de la Selva.

**Arbeca**

-Jaume Esquer Ponts, propietari, n. 1851, ea. 55 (1906), casat amb Jacinta Puig i Ferrer (nascuda el 1862).

-Filomena Esquer Puig, n. 1896, ea. (1906), filla de l'anterior. Tenen una minyona de Cervià.

-Maria Tàssies Sants, minyona, s. n. 1925, ea. 19 (1924). Vivia a casa d'un comerciant de la Selva.

**Les Borges Blanques**

-Jesús Company Alsinet, prevere, s. n. 1893, ea. 27 (1920).

**Cervià de les Garrigues**

-Carme Bota Rué, minyona, n. 1908, ea. 16 (1924). Treballava a casa d'un propietari d'Arbeca.

-Consol Muntanyola Domés, n. 1897, ea. 17 (1914). Casada amb un pagès de la Selva (Antoni Roig Masdeu).

**L'Espluga Calba**

-Raimunda Aixalà Esplugues, minyona, v. n. 1856, ea. 64 a. (1920). Era la majordoma d'un prevere nascut a Figuerola del Camp (Isidre Sants) també arribat a la Selva el 1920.

**Fulleda**

-Josepa Canela Josa, n. 1859, ea. 39 (1898), casada amb un pagès selvatà (Andreu Bernat Baget).

-Dolors Ponts Massot, v. n. 1850, ea. 19 (1869). Conviu amb una germana soltera (Dolors) i una filla (Dolors).

Granyena de les Garrigues

-Dolors Salvador Tàssies, n. 1894, ea. 28 (1922), casada amb un carreter nascut a França (Francesc Pollada Miquel).

La Pobla de Cérvols

-Pere Gassol Vall, sabater, n. 1870, ea. 24 (1894).

Tarrés

-Maria Palau Bonet, n. 1889, ea. 25 a. (1914), casada amb un pagès selvatà (Lluís Garriga Barbens).

Abreviatures: n. nascut; ea. edat d'arribada a la Selva (entre parèntesi l'any); v. vídu/vídua.

-Rebuda: setembre 2013.

-Valoració: Xavier Ferré Trill

-Acceptació: octubre: 2013